

Redan vid riksdagens början framlades ett flertal propositioner i skattefrågor, och motionsflöden under den allmänna motionstiden har flödat rikligt. I det följande angivas i korthet de i propositionerna framlagda förslagen, vilka sedan riksdagen behandlat desamma komma att utförligare refereras. Emellertid skola några av Kungl. Maj :ts förslag redan nu beröras något mer ingående nämligen i den mån de äro avsedda att träda i tillämpning redan vid 1954 års taxering.

Vad angår motionerna komma dessa i de delar de äro av allmänt intresse att bli föremål för redogörelser, sedan bevillningsutskottet avgivit betänkanden över dem och riksdagen därefter tagit ställning till utskottets förslag.

Allmän fastighetstaxering

I prop. nr 10 föreslås, att de allmänna fastighetstaxeringar, som författningenslign skulle ha verkställts år 1955 och därefter vart femte år, i stället skola äga rum år 1957 och därefter vart femte år.

Övergång från bokföringsmässig till kontantmässig redovisning av inkomst av jordbruksfastighet

På grundval av en av taxeringsintendenten E. Johansson upprättad promemo-

ria har i prop. nr 12 framlagts förslag till vissa regler, avsedda att förhindra att jordbrukare genom att övergå från bokföringsmässig redovisning vid taxering till redovisning enligt kontantprincipen bereda sig icke motiverade fördelar i skattehänseende. De förordade bestämmelserna äro avsedda att träda i tillämpning vid 1955 års taxering. (Taxeringsintendentens PM är omnämnd i tidskriften nr 11, årg. 1953.)

För närvarande saknas författningsbestämmelser i ämnet, men riksskattenämnden har i anvisningar av den 22 december 1952 dragit upp riktlinjer för bedömandet av sådan omläggning.

Skogskonto

Förslag till permanent lagstiftning angående rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank har framlagts i proposition nr 14. Insättaren föreslås skola erhålla uppskov med inkomsttaxeringen till det år då uttag från kontot sker. Enligt de föreslagna bestämmelserna skall insättning få göras med högst 60 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter och 40 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse. Rätten att göra insättning skall endast tillkomma fysisk

person, oskift dödsbo eller familjestiftelse. Lagstiftningen föreslås skola tillämpas första gången vid 1955 års taxering

Vidare föreslås att fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som har skogsmedel inestående å spärrat konto i riksbanken, skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medlen. Ha medlen icke uttagits före utgången av år 1954 skola desamma anses vara insatta å skogskonto och följa de nya reglerna för dessa konton.

De nya reglerna komma, därest de antagas av riksdagen, att bidra till en resultatutjämning för skogsbruket, vilken med hänsyn till årets vindfällen är särskild önskvärd. En utförlig redogörelse kommer senare att i tidskriften lämnas för den nya lagstiftningen.

Angående vid årets taxering gällande regler hänvisas till byråchefen S. Wilkens artikel i nr 1 av denna årgång.

Begränsning av den fria avskrivningsrätten m. m.

Vid 1952 års riksdag beslöts att för beskattningsåren 1952 och 1953 skulle gälla viss begränsning i rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier. Nyanskaffade inventarier skulle få avskrivas med högst 20 procent för år. Beträffande äldre inventarier gällde icke några restriktioner i avskrivningshänseende. Möjlighet fanns vidare att i sådana fall, då inventarier avyttrats samma år som nya sådana anskaffats, göra en extra avskrivning med belopp motsvarande vad som erhållits genom avyttringen (avdrag enligt den s. k. nettometoden). Även vid avsevärd värdenedgång, utrangering o. d. kunde extra avdrag erhållas. Slutligen hade dispensmöjligheter öppnats för särskilda fall.

Samtidigt beslöts viss inskränkning i rätten till avdrag för avsättning till pensions- och andra personalstiftelser samt till investeringsfonder. Även dessa regler gällde beskattningsåren 1952 och 1953.

1952 års nu antydda lagstiftning tillkom som ett komplement till de av statsmakterna tidigare vidtagna åtgärderna i kredit- och investeringsbegränsande syfte.

I prop. nr 17 föreslås att jämväl för beskattningsåret 1954 skola gälla motsvarande inskränkningar i rätten till avdrag vid taxeringen för avskrivning å inventarier samt för avsättning till stiftelser och investeringsfonder. Vad angår inventarier föreslås sålunda, att under åren 1952—1954 anskaffade sådana tillgångar skola få avskrivas med högst 20 procent vid 1955 års taxering. Fri avskrivning å äldre inventarier, den s. k. nettometoden och övriga speciella möjligheter till extra avskrivningar avses fortfarande skola gälla.

Motivet för den föreslagna lagstiftningen är främst önskemålet att bibehålla en betydelsefull komplettering till en fortsatt restriktiv allmän kreditpolitik. Det synes enligt vad i prop. framhålles därjämte önskvärdt att nuvarande provisoriska bestämmelser icke ändras förrän företagsbeskattningskommittén hunnit slutföra sitt utredningsuppdrag och ställning kunnat tagas till kommitténs förslag.

Bostadsföreningar och bostadsaktiebolag

En väsentlig förenkling av reglerna för beskattning av denna företagstyp ävensom av lägenhetsinnehavarnas inkomsttaxering föreslås (prop. nr 37) på grundval av 1950 års skattelagssakkunnigas promemoria i ämnet.

Förslag till lagstiftning, avsedd att träda i kraft vid 1954 års taxering.

Så snart riksdagen tagit ställning till nedan angivna förslag kommer meddelande härom att lämnas i tidskriften.

Investeringsfonder

Lagstiftningen om investeringsfonder (KF den 2 maj 1947 [nr 174] om investeringsfonder och dess föregångare) innebär rätt för aktiebolag och ekonomiska föreningar att åtnjuta avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till sådana fonder. De avsatta medlen skulle vid en framtida tidpunkt utnyttjas för investeringsändamål. För fondmedlens ianspråktagande kräves medgivande av arbetsmarknadsstyrelsen, som bedömer denna fråga med hänsyn till läget på arbetsmarknaden. Lagstiftningen har tillkommit som ett led i statsmakernas åtgärder för att uppnå konjunkturutjämning. — Observeras bör, att avdrag icke medgives vid årets taxering för avsättning till dylika fonder med undantag av de s. k. eldsvådefonderna.

Enligt gällande bestämmelser skall, oavsett om medgivande till ianspråktagande lämnats eller ej, kvarstående fondmedel återföras till beskattning efter 10 år. Kungl. Maj:t äger utsträcka denna tidsperiod till 15 år.

De första fondavsättningarna gjordes år 1938. Medgivande till ianspråktagande av dessa fondmedel har lämnats blott i begränsad omfattning. Kungl. Maj:t har utnyttjat möjligheten att utsträcka anståndstiden till 15 år. Detta innebär sålunda att 1938 års fonder skulle återföras till beskattning vid 1954 års taxering.

I prop. nr 7 föreslås, att Kungl. Maj:t skall bemyndigas utsträcka tiden för återföring till beskattning med ytterligare 3 år. Denna tidsgräns har valts med hänsyn

till att hela lagstiftningen om investeringsfonder f. n. omprövas av företagsbeskattningskommittén, vars utredning väntas vara avslutad under år 1954.

Bevillningsutskottet har tillstyrkt prop. (bet. nr 4).

Avsättning till s. k. prisregleringsföreningar

I syfte att möjliggöra utjämning av överskott och underskott i den prisreglerande verksamhet, som under överinseende av statens jordbruksnämnd bedrivs av vissa s. k. prisregleringsföreningar på jordbrukets och fiskets områden, ha nämnda föreningar enligt av Kungl. Maj:t godkända avtal inrättat särskilda stiftelser, till vilka överskottsmedlen skola inbetalas. För att förhindra en icke avsedd beskattning av de medel, som överföras till stiftelserna, föreslås i prop. nr 8, att föreningarna skola få njuta avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättningar till stiftelserna. Vidare föreslås att stiftelserna icke skola vara skattskyldiga för mottagna medel men att till föreningarna utbetalade stiftelsemedel skola upptagas som intäkt av rörelse hos föreningarna för det beskattningsår, då medlen kommit föreningen till godo.

Bevillningsutskottet har tillstyrkt prop. (bet. nr 6).

Investeringsfonder för ersättande av avyttrat fartyg

Avyttrar rederiaktiebolag ett rörelsen tillhörigt fartyg, upptages försäljningssumman såsom skattepliktig intäkt och medges avdrag för vad som återstår oavskrivet av anskaffningskostnaden. Är säljaren fysisk person — härmed jämställs t. ex. partrederi — utgör vad som mot-

svarar återvunna värdeminskningsavdrag skattepliktig intäkt av rörelse, medan beträffande övrig vinst realisationsvinstbestämmelserna gäller. En fullständig redogörelse för nu gällande regler i fråga om fartyg lämnades i nr 9, årg. 1953, där även omnämndes den framställning som redareföreningen gjort och vilken föranlett nedan angivna förslag till särskild lagstiftning.

Av det sagda framgår, att vad som erhålles vid försäljning av fartyg skall helt eller delvis redovisas till beskattning. Detta medför i åtskilliga fall att ersättningsanskaffningen försvåras. Vad angår aktiebolag sammanhånga dessa svårigheter med de långa leveranstiderna för fartyg, innebärande att nytt fartyg merendels icke kan erhållas samma beskattningsår som det då det gamla fartyget försäljes.

I prop. nr 9 föreslås, med hänsyn till de för rederinäringen föreliggande speciella förhållandena, att skattefri avsättning till särskild investeringsfond skall få göras med belopp motsvarande det varmed den skattepliktiga nettointäkten av rörelse i anledning av fartygsförsäljning eljest skulle ha ökat. Sådan fond är avsedd att användas vid framtida ersättningsanskaffning av fartyg. Då ersättningsanskaffningen sker, anses det nya fartyget i beskattningsavseende avskrivet med belopp motsvarande de ianspråkta fondmedlen. Ersätt-

ningsanskaffningen skall göras inom sex år. Eljest återföres fondavsättningen, jämte på visst sätt beräknad ränta, till beskattning.

För att förhindra att de föreslagna bestämmelserna skulle kunna utnyttjas i skatteundandragande syfte eller eljest åsamka det allmänna skatteförluster fordras, att den skattskyldige ställer bankgaranti för det skattebelopp, beräknat efter schematiska regler, som debiteras om någon ersättningsanskaffning icke kommer till stånd.

Propositionen bygger på förslag från företagsbeskattningskommittén. I avvaktan på att kommittén fullföljt sitt egentliga utredningsuppdrag och ställning tagits till dess förslag, böra — såsom kommittén även förordat — bestämmelserna ges allenast provisorisk karaktär. Avsättning till särskild investeringsfond för fartyg föreslås sålunda skola medges för beskattningsåren 1953—1955.

Bevillningsutskottet har tillstyrkt förslaget (bet. nr 9).

Prästgårdar

Prästgårdar föreslås i prop. nr 11 skola undantagas från skatteplikt till fastighets-skatt resp. — efter den 1 januari 1955 — från skatteplikt för garantibelopp.

Bevillningsutskottet har tillstyrkt prop. (bet. nr 7).